

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

за підсумками проведення семінару «Науково-методичні засади оцінювання результатів навчальних досягнень учнів 5 класу на уроках української словесності та математики»

Тернопільський ОКІППО, 27 червня 2022 року

Державний стандарт базової середньої освіти визначає мету та принципи освітнього процесу в закладах базової середньої освіти, дає загальну характеристику змісту навчання, пояснює вимоги до обов'язкових результатів навчання та орієнтири для їхнього оцінювання.

Перелік ключових компетентностей та наскрізних умінь, закладений в Державний стандарт, базується на «Рекомендаціях Європейського Парламенту та Ради Європейського Союзу щодо формування ключових компетентностей освіти упродовж життя».

У Державному стандарті немає поділу на предмети, натомість є освітні галузі – це означає, що розробники освітніх та навчальних програм зможуть як втілювати певну навчальну галузь через окремий предмет, так і комбінувати їх для інтеграції.

Документ містить опис компетентнісного потенціалу та вимоги до обов'язкового навчання учнів у 9-ти галузях освіти. Серед них і мовно-літературна та математична галузі. Для кожної галузі Державний стандарт описує мету і групи загальних результатів, які уточнюються через обов'язкові результати для кожного з циклів. Саме тому кожна освітня галузь має потенціал для розвитку кожної компетентності.

У Державному стандарті базової середньої освіти чітко окреслено ключові компетентності, якими мають оволодіти школярі після закінчення кожного з двох циклів – адаптаційного (5-6 класи) і базового предметного навчання (7-9 класи) – та наскрізні вміння. Наскрізні вміння формуються у рамках вивчення усіх інтегрованих курсів або навчальних предметів мовно-літературної та математичної освітніх галузей. Вони є спільними для всіх компетентностей.

Ключові компетентності:

вільне володіння державною мовою,
здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами,

математична компетентність,
компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій,
інноваційність,
екологічна компетентність,
інформаційно-комунікаційна компетентність,
навчання впродовж життя,
громадянські та соціальні компетентності,
культурна компетентність,
підприємливість і фінансова грамотність.

Наскрізнi вміння:

читати з розумінням,
висловлювати власну думку усно і письмово,
критично та системно мислити,
діяти творчо,
виявляти ініціативність,
здатність логічно обґрунтувати позицію,
конструктивно керувати емоціями,
оцінювати ризики,
приймати рішення,
розв'язувати проблеми.

Метою мовно-літературної освітньої галузі є розвиток компетентних мовців і читачів із гуманістичним світоглядом, які володіють українською мовою, читають інформаційні та художні тексти, зокрема класичної та сучасної художньої літератури (української та зарубіжних), здатні спілкуватися мовами корінних народів і національних меншин, іноземними мовами для духовного, культурного та національного самовираження та міжкультурного діалогу, для збагачення емоційно-чуттєвого досвіду, творчої самореалізації, формування ціннісних орієнтацій і ставлень.

Компетентнісний потенціал мовно-літературної освітньої галузі та базові знання зазначено в додатку 1.

Вимоги до обов'язкових результатів навчання учнів з мовно-літературної освітньої галузі (українська мова, українська література, зарубіжні літератури (у перекладі українською мовою) для класів (груп) з українською мовою навчання) зазначено в додатку 2 і передбачають, що учень:

взаємодіє з іншими особами в усній формі, сприймає і використовує інформацію для досягнення життєвих цілей у різних комунікативних ситуаціях;

сприймає, аналізує, інтерпретує, критично оцінює інформацію в текстах різних видів, зокрема інформаційних та художніх текстах класичної та сучасної художньої літератури (української та зарубіжних), медіатекстах, та використовує інформацію для збагачення власного досвіду і духовного розвитку;

висловлює власні думки, почуття, ставлення та ідеї, взаємодіє з іншими особами у письмовій формі, зокрема інтерпретуючи інформаційні та художні тексти класичної та сучасної художньої літератури (української та зарубіжних); у разі потреби взаємодіє з іншими особами в цифровому просторі, дотримується норм літературної мови;

досліджує індивідуальне мовлення, використовує мову для власної мовної творчості, спостерігає за мовними та літературними явищами, аналізує їх.

Метою математичної освітньої галузі є розвиток особистості учня через формування математичної компетентності у взаємозв'язку з іншими ключовими компетентностями для успішної освітньої та подальшої професійної діяльності впродовж життя, що передбачає засвоєння системи знань, удосконалення вміння розв'язувати математичні та практичні задачі; розвиток логічного мислення та психічних властивостей особистості; розуміння можливостей застосування математики в особистому та суспільному житті.

Компетентнісний потенціал математичної освітньої галузі та базові знання зазначені в додатку 7.

Вимоги до обов'язкових результатів навчання учнів з математичної освітньої галузі зазначені в додатку 8 і передбачають, що учень:

досліджує проблемні ситуації та виокремлює проблеми, які можна розв'язувати із застосуванням математичних методів;

моделює процеси і ситуації, розробляє стратегії, плани дій для розв'язання проблем;

критично оцінює процес і результат розв'язання проблем;

розвиває математичне мислення для пізнання і перетворення дійсності, володіє математичною мовою.

Наказом Міністерства освіти і науки України від 12 липня 2021 року № 795 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 10 серпня 2021 року № 898, наказу Міністерства освіти і науки України від 29 вересня 2021 року №1031, наказу Міністерства освіти і науки України від 13 грудня 2021 року №1358, наказу Міністерства освіти і науки України від 02 лютого 2022 року №96, наказу Міністерства освіти і науки України від 09 лютого 2022 року № 143, наказу Міністерства освіти і науки України від 11 квітня 2022 року № 324) надано гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» модельним навчальним програмам для базової середньої освіти, у змісті яких реалізуються концептуальні засади Державного стандарту базової середньої освіти (2020).

Учителям української словесності та математики в професійній діяльності керуватись вищезазначеними нормативно-правовими документами та

врахувати в роботі:

1. Застосовувати діяльнісний підхід у організації практичних форм роботи на уроках української словесності та математики у 5 класі Нової української школи.
2. Підвищувати власний рівень психолого-педагогічної, загальнокультурної та фахової підготовки щодо розвитку практичних умінь учнів у викладанні української словесності та математики, опрацьовувати відповідні ресурси мережі Інтернет щодо упровадження Нової української школи у 5 класі.
3. Брати участь у тренінгах, вебінарах, майстер-класах, презентаціях, засіданнях методичних об'єднань, семінарах з питань реалізації практичних завдань у викладанні української словесності та математики у 5 класі Нової української школи.
4. Консультантам центрів професійного розвитку педагогічних працівників провести відповідні методичні заходи, надавати консультації з питань упровадження Нової української школи у 5-6 класах закладів загальної середньої освіти Тернопільської області.